

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fóia una data pe septimana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 8 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 40 doideceni, or 8 galbini mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. correspondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 80 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 56.

Brasiovu, 27/15 Iuliu 1864.

Anulu XXVII.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Adunare generala a asociatiunii transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu.

Se pare ca politic'a earasi absórbe si astadata timpulu si cugetele mai multoru barbati de litere, in catu asociatiunea nóstra literaria, dela carea romanii astépta cu totu dreptulu rezultate departe taiatóre, earasi va fi reprezentata in adunarea s'a dela Hatiegu totu numai cá in cea dela Blasiu din anulu trecut; celu pucinu pana acum avemu sciri prea pucine de pregatiri pentru calatoria la acea adunare; apoi eata ca este a unuspredecea óra, in carea cineva trebuie se se determine la calatoria. Ar' fi pré de doritu, cá tocma estimpu candu este se se realéga comitetulu si functionarii asociatiunii intru intiesulu §§-loru 11 si 25 din statute, se se adune catu se póte mai multi membrii, pentru-cá alegerile se merite a fi privite cá intreprinse de asociatiunea intréga. Póte fi ca pre multi va gena si impregiurarea, cumca nu sciu déca in Hatiegu va fi cu potintia a gasi cortelu pe 2—3 dile, pentru-cá se nu stea sub cerulu liberu. Ci noi din partene aflamu, ca pentru cortele s'au facutu dispusetiuni recerute de impregiurari. — Cerulu se póte in pace pe calatorii la léganulu Romanimeii transilvane! —

† Gherl'a 9 Iuliu. In 2 Iuliu a. c. este anulu de candu clerulu si poporulu gr.-cath. alu diecesei Gherlei gelésece pre reposatulu seu I-ulu episcopu Ioane canduva Alexi; atatu astadi catu si in 29 Iuniu a. c. in capel'a episc. sierbindu sant'a liturgia Rsimulu D. Michael Sierban canonicu dinpreuna cu doi preoti asistenti si unu diaconu, s'au inaltiatu rugatiuni ferbenti la a totu puterniculu Ddieu pentru liertarea pecatelu lui!

In 5 Iuliu a. c. totu mai in susu insemnatulu pre-titulatu domnu a sierbitu s. liturgia totu in capel'a episc. pentru marele barbatu alu natiunei nóstre **Simeone Barnutiu**, acarui mutare pré curunda dintra cei vii si pre aici pre la noi au produsu mare durere si intristare in tóta anim'a de romanu!

In 7. Iuliu a. c. asemenea s'a tienutu sierbitiu divinulu pentru adormitululu in Dlu Ioane Marianu fostulu vicariu foraneu alu Rodnei, — ale carui fapte pré bene sunt cunoscute contempuraniloru sei nu numai din vicariatulu Rodnei, fara si din alte parti, — la rugarea negutiatoarelui de aici dn. Vertanu amicu intimu alu numitululu vicariu reposatu; de-ci se le oftamu din adunculu animei: cá pomenirea loru se fia eterna!

In 9 Iuliu a. c. la invitatiunea parochului locale M. On. dn. Andreiu Antonu in beseric'a par. din candi'a Gherlei, — totu unadata beserica cathedrale, — s'a tienutu totu parastasu ér' sub pontificarea Rs. dn. M. Sierbanu, asistandu mai multi preoti din giuru, luandu parte la acestu actu tristu pentru natiunea romana unu numeru frumosu de intelegintia si de poporu parte din locu, parte din afara pentru acestu scopu veniti. Cu acést'a ocaziune vice-prot. si par. locale M. O. D.

Andreiu Antonu a tienutu un'a cuventare panegirica strabatatória, care vi o impartasimu spre publicare.*)

Dela dieta.

In siedinti'a din 22 Iuliu se continua desbateréa asupra §-lui I-u, mai vorbindu inca dep. Gaetanu si br. Friedenfels; ér' dupa acést'a se primi incheierea desbateréi primindu comesu Schmidt cuventu cá oratoru generalu; tóte propusetiunile celelalte cadiura si §-lu I se primi dupa proiectulu comitetului dietalu (alu maioritateri), lasanduse afara la propunerea d. Buteanu provocarea si din alinea a 2-a „dupa-ce se va fi ascultatu r. guvernulu“ ad. s'a primitu in intiesulu urmatoriu: „diet'a se conchiama prin Maiestatea S'a c. r. apostolica in fiacare anu; tempulu si loculu adunarei dietei 'lu hotaresce Principele tieri.“ §-lu II de cuprinsu: „Diet'a la special'a ordine pré inalta se va deschide, prorogá, si inchide de catra r. comisariu dietalu plenipotentiatu“, s'a primitu in tocma dupa proiectulu maioritateri respingunduse tectuarea minoritateri.

§-lu alu III-lea, care dupa proiectulu maioritateri comisiunei suna: „Diet'a marelui principatu Transilvani'a va constá; a) din 125 deputati alesi pe calea alegerei directe; b) dintr'unu numeru de barbati, ce nu trece peste 40, cari prin posesiune si inteligintia, experientia in negótiile publice, merite pentru tronulu si statu, beserica, scientia, si arte eminésa si fara osebire de relege si nationalitate se conchiama de catra Maiestatea S'a c. r. apostolica spre a luá parte la dieta.

Membrii dietei nu trebuie se fia legati de neci una instructiune si dreptulu de votu 'lu folosescu numai personaluminte „acestu § avea in contra 'si proiectulu minoritateri, care pretindea: cá diet'a se consté din 159 membrii si ad. din 6 capetenii ale confesiuniloru recepte din Ardélu, din 2 directori ai academiiloru de drepturi in Sibiu si Clusiu, (dar' directorulu academiiloru romane infientiande?); din cate unu deputatu alu camereloru comerciale din Brasiovu si Clusiu; din 52 deputati alesi prin cetati si terguri; din 22 deputati alesi ai proprietariloru celoru mari de pamentu, si din 75 reprezentanti ai proprietariloru mici de pamentu. Aci s'a incinsu éra desbateré.

Reg. Filtsch apera institutulu de regalisti, dicundu ca acestia nu iéu asupra 'si alta misiune, de catu ceea a unui reprezentantu liberu poporulu. Lui ei mai place una chiamare plena de incredere, de catu una alegere libera, care adesu se influintiésa de motive egoistice si de multe ori prin sunetulu unui metalu nobilu (oho!) Apoi se ié de a bun'a si dice, ca vorbesce iu generalu nu despre alegerile in Ardélu, si apoi dice, ca si representatiunea intereselor se restitu prin institutulu de regalisti, si propune, cá cifr'a deputatiloru „alegendi“ se se lase de o cam data deschisa, fiendu-ca lesne s'aru poté imulti in urm'a mai multoru petitiuni ce 'si ceru deputatulu seu propriu. In fine pretinde cá in §-lu III in locu de „barbati“ se se

*) In Fóia, candu veti voi si cu fapt'a, cá se ésa fora intrerumpere aceste foi. — R.

dica „patrioti“ si se se adauge insertulu: „in sensulu legalei egalitati de dreptu politicu si confesionalu alu tuturoru locuitoriloru tieriei fara privire la stare si nas-cere.“ Propunerea lui se spriginesce.

Servianu Popoviciu aduce inainte mai multe argumente si 'si intemeiesca propunerea, cá se se lase afara cuvintele: „fara osebire de relege si nationalitate“ si acést'a propunere se spriginesce.

Mai vorbesce reg. Koronka si Domzsa pentru proiectulu majoritatiei si propunu ambii dupa „L. C.“ emendamente. Lassel si Schuler-Libloy in cuvintari lungi vorbescu in contr'a institutului de regalisti, celu d'antaiu aperandu reprezentarea proprietariloru mari apelésa la legislatiunea domnitória in Austri'a, dicundu ca in tierile dincolo de Laita regimulu a introdusu peste totu principiulu representatiunei intereselor, si proprietarii mari de pamentu sunt chiamati in tóte dietele la representatiune, cá una clasa speciala de poporu; si representarea in senatulu imperialu se basésa pe acestu principiu, asia vré se se primésca §-lu din proiectulu minoritatiei; ér' Schuler-Libloy deosebesce intre libertatea vechia, -- care erá numai spre a 'si stórce pentru sene (boerimea) libertati, si de a pone sarcine pe altii, basanduse pe ne-egalitate, -- si intre ceea de acum, care sta intr'aceea, cá se avemu catu se póte mai mare mesura de dreptu personalu, si cá acést'a se se apere prin una administratiune buna. Acést'a inse cere mediulóce, care se tiernurésca birocrati'a, se ecsercitesc controla asupr'a economiei de statu si tóta administratiunea statului se o susutiena astufeliu, cá in adeveru se servésca binelui comunu. Autonomi'a municipala si comunala are lipsa de aperare, ceea ce prin institutulu de regalisti nu se póte, pentru-ca prin elu numai catu se imultiesce birocrati'a. Inteliginti'a si proprietatea e representatiunea cea adeverata, mai aserandu, ca cu primirea institutului de regalisti cumparamu pisc'a in sacu, pentru-ca regimulu 'si póte intari partid'a spre a 'si ajutá tendintiele sale de administratiune scl. in urma se dechiara in contr'a institutului de regalisti, care priminduse va face alta propunere. Desbaterea §-lui acestuia se amena pe siedinti'a venitória si se cetesce una petitiune a tergului Nocricu, cá se se respectese dreptulu lui istoricu de a fi capital'a scaunului seu si petitiunea se preda comitetului respectivu.

In comitetulu pentru impartirea tieriei s'a decisu:

1. Propositiunea regimului se considera de apta pentru desbaterea comitetului.

2. La impartirea tieriei se se privésca de scopu principale inlesnirea administratiunei si justitiei.

3. In catu iérta inlesnirea administratiunei si a justitiei e a se considerá de principiu secundariu si gruparea nationalitatiloru.

Reforme in unii articuli din patent'a urbariala. (Continuare).

IV. Pentru-cá se cunóscemu curatu, unde amu ajunsu in Transilvani'a cu desvoltarea cestiunii urbariale, trebue se aflamu si mai de aprópe, care au fostu datorintiele si drepturile recipróce ale domniloru si ale iobagiloru unii catra altii mai nainte de regularea loru atatu provisoria sub Mari'a Teresi'a, catu si definitiva prin patent'a din 1854, eara apoi se intramu si in cercetarea acestora.

Condic'a de legi numita Tripartitum, elaborata de proto-notariulu Stefanu Verböczy, cercetata de o comisiune regésca si sanctionata de regele Vladislau coprinde neci mai multu neci mai puocinu, de catu rob'i'a de veci a poporului tieranu. Articuli de lege din Tripartitu privitori la iobagi si la dileri impunu acestora numai datorintie si nu le recunoscun mai neci unu dreptu, din contra domniloru le dau potestate aprópe absoluta preste tierani.*)

*) Spre a ilustra cestiunea si mai bine, reproducemu si aici cateva citate din Tripartu si anume:

Part. III. tit 30 et 31. Quod subditela sit paena delictorum, et subditus juxta leges non ideo serviverit domino, ut ab illo aliquid ex obligatione reciperet, verum eam ob causam, quod persona subditi perpetua obligatione domino suo terrestri obstricta fuerat, quod dominus terrestris cum

Amu disu mai susu, ca imperatulu Carolu VI inca s'a incercatu a usiora sórtea tieraniloru, ca inse n'a potutu scóte la cale nemicu. Pe la inceputulu domniei acestui imperatu si rege, adica in a. 1714, adica tocma la 200 ani de suferintie fara nume diet'a transilvana se incercá, cá inoai in servitiile séu robotele tieraniloru se se introduca óresi-care uniformitate; de-ci se decretá, cá pe viitoru iobagii se lucre cate patru (4) dile, eara dilerii cate trei (3) dile pe fiacare septemana pe sam'a domniloru, séu cu vite séu cu palm'a, dupa cum ii va placé domnului, preste acésta se dè si dieciuéla din ori-ce produse atatu de campu catu si de gradina. Inse neci acésta lege ticalósa nu se sanctioná pana la anulu 1742.

Imperatés'a Mari'a Teresi'a vediendu ca domnii nu voiescu se scia nemicu de susu atins'a lege, imultienduse si rescólele tieraniloru anume in Slavonia si pe airea, in 25 Fauru 1747*) fara se mai astepte votulu dietei, carele se sciá din capulu locului cum era se ésa, decretá proprio motu, séu adica cu potestate absoluta, cá tieranii iobagi carii au asia numita sessio integra, adica mosiia intr'éga**) se lucre domniloru cate trei dile pe septemana séu 156 dile cu vitele de jugu, séu patru (4) dile cu palm'a, eara dilerii carii au ceva mosióra mai mica, se faca cate 2 dile, adica 104, eara dilerii carii n'au nimicu de catu numai colib'a si gradiniti'a, cate 1 di adica 52 pe anu. Tóte celelalte sarcine se remana totu cum au fostu si pana atunci.

Resultatulu acelu rescriptu imperatescu a fostu, ca domnii acum catraniti pentru acea pucina infrenare ce li se pune, s'au facutu si mai rei asupra tieraniloru, eara intre acestia inca colcaia infricosiatu. Atunci imperatés'a cu consiliarii sei facú unu pasu mai departe, pentru-ca in 12 Noembre 1769 emise earasi motu proprio asia numitele Bizonyos punctumok. Certa puncta. Óresi-care puncte, prin care se regulara in catuva referintiele tieraniloru, precum vomu vedé mai la vale. Totu acea buna imperatésa demandá gubernului tierii, cá intr'aceea, adica pana la o dieta, se pregatésca si unu proieptu formalu de lege urbariala; gubernulu inse amblá cernandu tóta diu'a, pentru-cá se nu mai fremente neciodata si substernú imperatesei abia in 1776 unu operatu urbarialu, carele inse fú atatu de ticalosu, in catu imperatés'a prin prean. resolutiune din 1 Fauru 1776 ilu respinse, dispuendu totuodata, cá se se incépa o regulara noua prin comisiuni locale cá in Ungari'a. Ci gubernulu nu s'a supusu la acea dispuetiune, n'a voitu se faca nimicu pentru regulara urbariala si anume pentru usiorarea sortii tieraniloru neci sub Mari'a Teresi'a neci sub Iosifu II, pana candu in érn'a din 1784 a datu preste elu si preste tíera cumplit'a revolutiune a lui Hora, Closca si Crisianu, dupa care apoi imperatulu decretá dela sine liber'a migrare a tieraniloru, care inse prin articululu dietalu 26 din 1791 sub Leopoldu II. se margini earasi in catuva.

Intre acestea referintiele tieraniloru din Ardealu se statorira totusi cu incetulu intru intielesulu susu atinseloru puncte urbariale asiediate de Mari'a Teresi'a, mai remase inse o mare multime de abusuri si impilari intru tóta crudi-mealoru, precum vomu vedé mai la vale. Intr'aceea se vedemu care sunt punctele principale din urbariulu dela 1769.

Iobagii se lucre séu cate trei dile cu vitele, adica 156 pe anu, séu 4 dile cu palm'a, adica 208 pe anu.

Dilerii (inquilini) carii inca au mosióre, se faca cate de dóua dile séu cu palm'a séu cu vitele, dupa cum va vré domnulu loru. Dilerii fara mosii se dè cate 1 di, adica 52 pe anu.

fundis subditorum suorum pro libitu agendi potestatem habet, cum proprietas fundi illum respiciat, rusticus vero in bonis domini sui terrestris praeter mercedem laboris nihil habet. Et § 8: Fundum suum nobilis a rustico dum placet absque ullo onere recipere inque usum suum convertere possit.

Ci vedi mai multe citate de legi barbare, tiranice si nerusinate la Pfahler la Hetényi János, Robot és Dézma (Pálya munka) 1845. Ploetz Adolf, Robot és Dézma (Pálya munka) 1845. Dr. Ios. A. Ritter v. Grimm: Das Urbarialwesen in Siebenbürgen. 1863.

*) Tocma in 1747, in care anu s'a desfintiatu sclavi'a in tíer'a romanésca.

**) Inse care era mosiia intr'éga iobagésca in Ardealu? De cate juguri, de ce calitate? Aceeasi era in diferite parti ale tierii fórte diferitóre si se clatiná, pareni-se intre 20 pana la 40 juguri (jugera).

Manati fiindu tieranii la mosii domnesci mai departate, adica cate de 1 di si 2, acolo potu fi tienuti la lucru 2 si 3 septemani neprecurmatu, in acestu casu inse li se da si de mancare, li se computa si calatori'a in robota. Diu'a de lucru se computa din resaritul pana in apusulu sórelui.

Caratulu séu carausiile, venatulu, pescuitulu, portatulu de scrisori, taiatulu de curechiu (vérdia), plivitulu, trieratulu, lucratulu la canepa si inu, torsulu, tiesutulu s. a. cá acestea se li se compute pe viitoru in robota si se nu mai fia asupriti cu aceleasi. Totusi torsulu de 4 punti canepa, inu séu lana pe unde au fostu pana atunci intrudusu, se remana si in viitoru.

Duminec'a si serbatorile tieranii se nu fia siliti la munca; totusi (!!) la casu de mare trebuintia potu fi manati si duminec'a si in serbatori, numai apoi se li se compute in robota.

Tieranii se nu póta fi siliti a 'si rescumpara robotele cu bani, déca inse aru voi ei insii acésta, atunci se se incheie contractu prin intrevenirea deregatoriiloru competente.

Ci tieranii se nu póta fi siliti fara voi'a loru la neci unu felu de invoieáa. —

In puterea legiloru aprobatale iobagii si dilerii sunt datori a da séu a 10-ea séu pe unde s'au pomenitu asia, a 9-a parte din tóte produsele loru pe sam'a domniloru.

Ori-ce alte dari si prestatiuni cate mai sunt anumite in legile aprobatale, tieranii sunt datori ale implini si in viitoru séu in bani, séu in naturalii, séu in dile de lucru (preste cele legiuite mai susu).

Pennaticum (dela penna, péna, condeiu), adica tacs'a ce se dá in bani pentru portarea protocóleloru domnesci s. a. remane desfiintata, pentru-ca aceeasi era o mare blatematia si impilare.

Tieranii se nu mai fia datori a tiené in ernatecu vitele si canii de venatu ai domniloru, neci se 'si smulga gascele pentru condeie si perini domnesci.

Domnii se nu mai ia dieciuéla in oca si din pretiulu obiectelorú vendute, schimbate séu testate de tierani.

Candu tieranii trecu numai la lucrulu campului, séu numai la móra preste podulu domnescu (facutu totu de tierani), se nu mai platésca vama de podu.

Tieranii se nu mai fia siliti a macina numai in mór'a domnésca. —

Domnii sunt datori a dá tieraniloru locu de ajunsu pentru casa si alte cladiri trebuintóse, agrii si fenatie, pentru-cá se póta trai, cum si locu de pasiune si lemne de lucru si de arsu fara plat'a. Aici insemnamu bine, ca cuventulu „de ajunsu“ nu e definitu nicairi, ci a remasu cá se se respice mai tardiu, ceea ce inse nu s'a intemplatu neciodata, ci s'a lasatu totulu „obiceiuului“ si — órbei intemplari. De aici nespusele greutati pe care le intemplanu astadi la regularea definitiva.

Punctu 5 din capu III. recunósce satelorú dreptulu de posesiune (Besitz), pe care lu avusera din vechime preste mai multe paduri, dreptulu inse de proprietate e reserlatu totu domnului. Eata contradicere!

Ghind'a din paduri se se lase tieraniloru pentru o tacsamica.

Domnulu se fia datoru a da sateniloru locu de adapatu vitele (ca neci atata nu vré se le dè fara plata!).

Tieranii se aiba dreptu de a carciumari dela 29 Sept. pana la Craciunu.

Domnii se nu mai ia lazurile (exstirpaturas) dela tierani, de catu numai platindule pentru lucru.

Domnii se nu mai ia cu sil'a gunoiulu, paiele si butile dela tierani, neci se 'i mai oprésca a 'si face testamentu pe averea miscatóre.

Domnii se nu mai oprésca negociatori'a in mosiile lorú si se nu mai tiena altu monopolu, de catu numai carciuma, mora si macelaria.

Fiindu-ca tieranulu facia cu nobilulu nu este persóna, asia domnulu seu se pórté procesulu pentru tieranulu seu, candu acesta ar' fi asupritu de vreunu altu nobilu. (Vai de locu si de omu!)

Déca tieranii nu 'si implinescu robotele, pedéps'a se nu li se decida in bani, ci — in bataia, si adica barbatiloru 24 betie, eara femeiloru 24 corbace.

In contra tiraniei deregatoriiloru domnesci tieranii se se planga la domnulu lorú, eara acesta neascultandu'i se mérga la comitatu si de acolo la guvernulu. —

Acesta este pre scurtu urbariulu Teresianu. Ar-

ticulii dietali din 1791 privitori la conditiunea tieraniloru ardeleni se presupunu a fi multu mai bine cunoscuti, de catu cá se 'i mai reproducemu aici.

Intr'aceea neci punctele urbariale Teresiane nu s'au observatu intru tóta intinderea lorú, pentru-ca s'au aflatu fórté multi domni, carii neci-decum nu le tiené de oblegatóre, ci ei tracta pe tierani ori-cum se placea lorú. De aceea voindu noi a judeca reformele infiintiate prin prean. patenta din 1854 cum si cele infiintiate prin diet'a de acum, trebue se cunóschemu inca si abuserile care s'au sustienutu si dela a. 1769 incóce, si chiaru dupa revolutiunea horaina pana in timpurile nóstre. Ci despre acele abuseri in altu Nr. —

UNGARIA. Congresulu serbescu dela Karlovitz e defiptu pe 20 Iuliu si comisariulu r. va sosí in 20 st. v. in Karlovitz. Alegerile se facura si din partea romanilorú, si, dupa cum audimu, cei mai multi romani, intre cari si Ill. D. de M o c i o n i si dn. B a b e s i u, sunt resolvati séu a nu vota séu a 'si dá voturile sale la alegerea de mitropolitu Esc. S. br. S i a g u n 'a, déca se voru resolví cu totii a lua parte la actulu alegerei; de altumintrenea pusetiunea ce o voru lua va depinde dela consultarea impreuna. — Esc. S'a D. Ep. br. Siagun'a inca va merge la Karlovitz si inca si ep. Hacman din Bucovin'a.

Szalai, renumitulú literatu si istoricu ungurescu a repozatu si in 22 se inmormentá cu mare pompa.

Cronica esterna.

Din campulu luptei se scrie, ca austriacii au ocupatu in 18 si insul'a F ö r si acum se afla tóte insulele din apusulu Schleswig-Holstainului in man'a aliatiloru, ér' capitanulu danesu Hamer fú prinsu de aliati.

ROMANIA. „Monitorulu“ ne aduce actele conferintiei din Constantinopole, din care se vede, ca si Rusi'a s'a invoitu in urma cu cuprinsulu acelui protocolu. 'Le vomu vedé.

La reportulu ministrului de interne sub cuventu, ca diurnalulu „Romanulu“ este una masina de resbelu, care a juratu ura regimului si institutiuniloru Romaniei si provóca pre natiune a surpá guvernulu, sustienendu in publicu, ca n'ascepta nemicu dela guvernulu si ca totu ce vine dela guvernulu este reu, Inalti'a S'a Domnulu decretá suprimarea lui si „Romanulu“ de duminica; totu una data se desfiintiésa si asociatiunea, care spriginea acestu diurnalu.

Vedemu inse, ca in loculu „Romanului“ esi indata la lumina in acel'asiu formatu altu diurnalu intitulatu „Libertatea“ oare escontenta pe fostii abonati ai „Romanului“ sub garantulu Profiru Stoenescu.

Mosi'a monastirei „Marcutia“ de lenga Bucuresci se trase subtu administratiunea statului.

— Guvernulu a inceputu cu seriozitate a introduce nouele institutiuni de organizare si solidare in Romani'a, a redicatu consiliulu de statu si curtea de conturi séu eesactoratulu tierei, intre cari se afla si vre-o trei din tacm'a profesoralu, cari toti si pusera juramentulu de credintia in 17 Iuliu in manile Domnitorului.

Legea comunala din 21 Martie 1864 se pone in viétia. Colegiale alegatoriloru comunali sunt convocate a 'si alege noue auctoritati comunali in puterea acelei legi.

Eata, ca Romani'a e organizata dela fundamentu si in scurtu se va absolvá opulu organizarei intregului edificiu alu statului Romaniei, numai, romanilorú! incredetive la alegerile comunali, municipali si dietali numai in voi insive; amblati pe petiórele vóstre ori catu de slabe se fia, si nu ve incredeti sórtea éراسi in man'a ciociloru, cari ve voru apromite monti de aur, pentru-cá se-i alegeti in consiliulu comunalu, cá apoi se ve póta jucá fest'a in puterea legiloru la alegerile deputatiloru pentru camera, care de acumu incolo va fi si oracululu natiunei romane, ér' nu nunumai alu oligarchiei, dé nu cumva veti comite sinuciderea poporului romanu, concredienduve sórtea ér' in man'a hidreloru si dandule ér' lorú in mana si pana si cutitulú, cá se ve mai sclavésca cu seculii. Acum se 'si reapuce libertatii dela 1848 misiunea de a propaga si invetia pe poporu, cum are se 'si formeze viitoriulu prin cercumspectiunea cu alegerile barbatiloru poporului in fruntea s'a; acum si aici se faca ei lumina intre poporu, ér' nu numai intre ciocoi in prejudeciulu si pericolulu libertatii poporului, Noi amu facutu acésta si ne a succesu a scapa de ghiarele hidreloru; vedeti si nu lasati jocu la cei de rea credintia,

„Dimbovitia“ ne anuncia, ca unu micu sarcofagiu romanu s'a gasitu la Resca de dn. maioru Papazoglu, tramisulu ministerului invetiamentului publicu se caute anticuitati in mica Romania. Acestu sarcofagiu s'a deschisu Marti in presinti'a ministriloru si o numerosa adunare, la palatu, ca-ci s'a fostu tramisu aici inchisu cu scóbe de feru precum s'a gasitu. Eaca obiectele aflate intrinsulu.

Osemintele unui copilu conservate, 16 frunsulitie de auru bunu ce au formatu coróna dupe fruntea copilului, ceia ce dovedesce ca a fostu copilulu unui omu de distinctiune, o moneda, doua inele de auru din care unulu cu o petricioa de smaragdu, sub oseminte era tierina. Tóte aceste lucruri s'au depusu la museu cu procesulu verbalu subscrisu de asistenti. Maiorulu Papazoglu a mai gasitu o acuila romana de bronzu bine conservata si o multime de alte obiecte antice, pe cari se dice ca le va tramite in curundu la museu.

Cestiunea cea mare, dupe proclamatiunea M. S. Domnitorului, este cestiunea budgeteloru ce se dice ca oru se se decretése. Tóta lumea este nerabdatóre a le vedé tiparite si sanctionate; acésta nu póte fi altu-felu, candu tóta lumea la noi, din nenorocire, se hranesce din budgetulu statului.

Dupa acésta va veni cestiunea rurale, si dupa cestiunea rurala va veni neaparatu marea cestiune a alegeriloru.

Budgetulu ministerului invetiamentului publicu si alu culteloru s'a tiparitu.

Intre alte imbunatatiri si creatiuni pentru invetiamentu si culte vedemu cele urmatóre:

1) O noua episcopia si unu nou seminaru la Ismailu, in acésta parte parasita a Romaniei. 2) Cate unu procuroru civilu la tóte consistoriile eparchiale din tíera. 3) Consistoriile din Iasi si Bucuresci puse pe piciorulu tribunaleloru in personalulu loru. 4) desfiintierea a mai multoru schituri si schituletie si tramutarea acestoru calugari si calugaritie in schituri mari. 5) Cladiri la aceste schituri mari si sume pentru transportulu monachiloru. 6) Pentru formarea unui spitalu la monastirea Varateculu. 7) Pentru desvoltarea chimiturului Sierbanu Voda. 8) Cladirea Cosiei, Tismanei, Sinaiei, Snagovului, Curtea de Argesiu, St. Stefan din Bucuresci, monastirea Némtiu; cladirea unui gimnasiu in Bucuresci, Caldarusiani, Cernica, Sarindarulu. 9) Infiiintierea a 172 proistosii. 10) O facultate de teologia la Bucuresci, alta de artele frumoase. 11) Complectari de gimnasii si creatiuni din nou. 12) Egalisarea numerului claseloru, profesoriloru si apunamenteloru in ambele provincii a le Romaniei. 13) O mie de scóle de sate din nou in Moldov'a. 14) O scóla pentru catolici din Moldov'a, o scóla de surori de caritate. 15) Optudieci si trei inspectori de plasi ai scóleloru, 16 de judetie, doi inspectori generali. 16) Pentru adunarea si tiparirea documenteloru istorice. 17) Doua diurnale, unulu pentru invetiamentulu publicu, altulu pentru istori'a tieriei. 18) Premii literare autoriloru cari se voru distiage prin opere insemnate. 19) Unu revisoru clericu pe la episcopii si mitropolii. 20) Coruri vocale. 22) Veniturile Marcutei luate pe sém'a statului. 22) Adausu de scoli primare. 23) Inmultirea burseloru in cele trei scoli normale Iasi, Bucuresci si Craiov'a, 23) adausu de bursiere primare. 24) Scól'a normala superióra. 25) trei clase la seminarulu din Bucuresci. 26) Scóla romana in Macedoni'a. 27) Bursieri la universitatile din Bucuresci si Iasi. 28) Ajudóre scolariloru saraci si silitori. 29) Unu ingrijitoru la Parisu asupr'a copiloru romani.

Nr. 212.

C O N C U R S U.

Inalta cancelari'a regia a Transilvaniei a benevolitu pré gratiosu prin pré inalt'a decisiune din 4 Maiu a c. Nr. 829/aul. a concede in principiu ardicarea unui gimnasiu gr.-cath. inferioru in opidulu Naseudu. Totu unadata a concesu definitiv'a reorganizare a scólei principale gr.-cath. din Naseudu si a celoru triviale romane din Sagr'a, Teleiu, San-Georgiu, Prundulu-Borgoului si Monoru.

Acum de odata sunt de lipsa la gimnasiu doi profesori, si la scól'a principala 4 invetietori si 1 adjunctu.

Pentru fia-care profesorulu de gimnasiu, dintre cari unulu va fi totu odata si directoru, este statoritu anualu cá salaru 600 fl. v. a. si cá pausialu de cortelu 60 fl., ér' directorulu mai percepe 100 fl. remuneratiune si 40 fl. pausialu scripturisticiu.

Pentru unulu din cei 4 docenti la scól'a principala, dintre cari ér' unulu va fi directoru, este staveritu anualu: cá salariu 300 fl., cortelu na-

turalu ori-cá relutum de cortelu 70 fl., lemne de focu, ori cá relutum pentru lemne 30 fl. si directorulu percepe separatu una remuneratiune anualu de 100 fl. si unu pausialu scripturisticiu de 20 fl.

Salariulu anualu pentru adjunctulu scólei principale este sistemisatu cu 300 fl. fara alte emoluminte.

I. Competitorii la célea 2 posturi de profesori gimnasiali voru avé a documentá:

1. Ca este nascutu romanu, adlaturandu atestatu de botezu.

2. Ca a absolvatu studiile gimnasiale dupa nou'a organizare, infaciesiandu atestatul de maturitate, ori unu atestatu academicu ca a absolvatu facultatea filosofica.

3. Ca are una purtare morala si politica nepatata, substernendu despre acést'a unu atestatu datu din parté autoritatii politice locale. —

Se voru preferi aceia, cari voru dovedi prin atestatu, ca au facutu anii de proba cu succesu bunu.

Concurintii la statiunile de docinti principali, precum 'si de adjunctu voru avé a 'si dovedi cualitatea ceruta in punctulu precedentu 1, din alinea I, apoi ca a absolvatu cursulu pedagogicu prescisu, ca sunt in stare de a propune limb'a romana dupa gramatica, ca au destula cunoscintia atatu teoretica catu si practica din economi'a rurala, adeca despre gradinaria, pomaria, stuparia etc., ca sciu bine celu pucinu un'a din célea doua limbi a le patriei neromane (german'a séu magiar'a) si ca au una viétia morala si politica buna si nepatata. Si la acést'a statiuni voru fi acei preferiti, cari voru dovedi prin atestatu, ca 'si au facutu anii de proba cu bunu succesu.

Concurintii la ori-care din aceste statiuni au a 'si tramite cererile loru cu tóte dovedile despre célea amintite celu multu pana in 10 Aug. st. n. la presidiulu comitetului granitierescu, administratoriu de fondurile scolare din districtulu Naseudului in loco Naseudu. —

Concurintii la statiunile escrise, cari cunoscunduse deplinu apti pentru purtarea oficiului de directoratu, si ambitionandu acestu postu, au a 'si esprimá dorinti'a loru in relativ'a cérere, pentru a se puté lua in consideratiune. —

Naseudu in 18 Iuliu 1864.

1—3 Din partea comit. fond. scolare din distr. Naseudu.
Grigoriu Moisi, vicariu eppescu for.

Nr. 246.

L I C I T A T I U N E.

Din partea comitetului granitieraescu administratoriu de fondurile scolare din districtulu Naseudului se publica, ca cu incépere dela 5 Sept. 1864 st. n. se va esarendá in 29 comune din acestu districtu dreptulu regal de carcimaritu dela 1 Noembre 1864 si pana la finea Decemb. 1867. Conditunile relative se potu vedé in órele de cancelaria la acestu comitetu, — la oficiolatul districtulu Naseudului si la procsimele oficiolate districtuale si comitatense.

Naseudu in 18 Iuliu 1864.

1—3 Presiedintele comit. fond. scolare granitieraesci.
Grigoriu Moisi, vicariu for. eppescu.

Nr. 156/1864.

C O N C U R S U

pentru vacantele statiune de invatiatoriu cu urmatórele lefe:

In Juriu 80 fl.; in Booju 80 fl. 6 pamenturi aratura, fenatiu de 8 cara fenu; in Corpade 50 fl., 3 jugere aratura, 2 jugere fenatia; in Desmiru 120 fl.; in Pat'a 80 fl.; in Giurfalau 40 fl.; in Rediu 100 fl.; in Aitonu 80 fl. si fenatia de 10 cara fenu; in Barchiesiu 50 fl. v. a.

In totu loculu invetiatorii voru fi si cantori, pentru care, osebitu voru primi si indatinat'a plata cantoralu. —

Doritorii de a ocupa aceste statiuni, se se reprezenteze la oficiulu protopopescu alu Cojocnei cu debuintiósele atestate pana in 20 Augustu a. c. se aiba calificatiunile recerute de inaltele ordinatiuni si se sustiena ecsame inaintea comisiunei scolastice archi-diecesane.

Cianu Mare in 2 Iuliu 1864.

1—3 Demetriu Szabo, adm. tract. Cosiocnii.

Cursurile la bursa in 25. Iuliu 1864 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 50 cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ 75 „
London	—	—	114 „ 60 „
Imprumutulu nationalu	—	—	80 „ 60 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	72 „ 75 „
Actiile bancului	—	—	780 „ — „
„ creditului	—	—	193 „ — „